

לו א מיי פ"ג מהלכות
מקו ממון הלכה יד
סמך עשין פח טו"ע ח"מ
ס' מד סע"ף א'
לו ב מיי פ"ו מהלכות
גילה ה' ה טו"ע
:ס:
לח א מיי שם טו"ע שם
סע"ף ב'
לח ד מיי פ"ד מהל'
מלוה ולה הלכה ו'
ועי' במשנה למק' סמך
לאין קלו ועשין פח טו"ע
ח"מ ס' נב סע"ף א'
וטו"ע י"ד ס' קסא
סע"ף יא'
ב ה טו"ע ח"מ ס' מד
סע"ף א' כג"ה:

רבינו הגאון

תבנו וקשו תנן משום דמשרקי. והא דמחייב מתני' בגללים
אע"ג דלא שריק היינו משום דלית ציה שצמח ולא
החירו להוציא צמח: **דבר** שיש בו שבח קנסו גופו משום שבחו.
מכאן יש להוכיח ל"ג כל הקודם צפן וכה גבי מניע קון וחוכית
וגדר שנפלה לרה"ר דהתם ליכא
שצמח: **שומר** שיש בו רבית
קונסין אותו ואינו גובה לא את
הקרן ולא את הרבית. נראה לר"י
ש"מ קונס להפסיד החוב לגמרי
אפי' צדודה ועדות אחרת כדמשמע
לישנא דאין גובה לא את הקרן ולא
את הרבית דמשמע דאין גובה כלל
וכן משמע מדמדמי לקנסו גופו
משום שצחו שמפסיד גוף הממון ואין
להקשות דצפרק איחזו נשך (ז"מ)
דף עב. ושם (ד) מדמי כן דהכא דשטר
שיש בו רבית לשטרי חוב כר"מ והיכי
ומוקי ההיא דשטרי חוב כר"מ והיכי
מדמי דהכא מפסיד גוף המלוה והתם
אינו מפסיד אלא השטר דמה שאין
מפסיד שם אלא השטר לפי שלא
היה עבירה בגוף המלוה אלא צשטר
צבל צרצית יש עבירה דהלוואה
צרצית אפי' צלש שטר אע"ג דלמרינן
דמשעת כחינה עבד ליה שומא
צלש שטר נמי איכא איסורא צדלוואה
הקשה ריב"ז אס יפסיד כל חובו
לגמרי מזינו הלוה חוטא נשכר ואורי'
דאין זה קושיא כי המלוה שמרויח
קנסו בגוף ממתת השבח ומתוך כך
יזכה אצל הלוה אין לנו צמה לקונס
שמחילתו על מנת לפסוע הוא ליה:
וחכמים אומרים גובה את
הקרן בו'. משמע
שגובה ע"פ השטר אפי' ממשעבדי
וקשה לר"י למה השטר כשר כיון
שהעדים עוצרים על לא תשימון
אע"ג דאינס עדי חמס דאין מרויחין
כלום הא קי"ל כצ"י (סמ"ד דף סו.)
דמי שאוכל נצלות להכעיס פסול והא
דלא תני לה ציה צורר (סס דו.) ה"ג
לא תני ליה אלא צכלל מלוה איתיה
כדמשמע התם בגמרא גבי מלוה
צרצית מלוה הצאה צרצית ואין לומר
דמייירי צצין ניכר הרצית צשטר
אלא כתוב סתמא פלוגי חייב לפלוגי
מנה וסברו הרדים שהכל קון ואח"כ
נדע שזהו רציה צצפרק איחזו נשך
(ז"מ דף עב. ושם (ד) מתוך ר' יוחנן
עלה דהיה דשטרי חוב המוקדמין
פסולין אפילו תימא רצנן גזירה שמא
יגצה מומן ראשון ואי אין ניכר צשטר
שיש צו רצית נמי לגזור שמא יגצה

ל: המניה פרק שלישי בבא קמא

תבנו וקשו תנן. דמחייב דעדין לא נעשו וצל וקשים הס ומחליקין
צבה וכי קאמר רבי יהודה צוצל קאמר דמוציא אדם וצלו שאינו נוח
להחליק כל כך: **משרקי**. מחליקין: **צצצחן**. צמה (ב) שהצחינן צרה"ר:
ואילו כל הקודם וזה לא קסני'. משום דגלל זהו רעי ואינו משציח
צרה"ר דמוצצח ועומד הוא וקשה

לר"י: והא קסני עליה. צצרייתא
אסורים משום גזל: **אכולה פסניסין**
קאי. האי אסורין משום גזל ואפילו
אמצנ וקש הלכך הכי קאמר דלשחר
שקדם וזה צמה אחר אסור לגזל
הימנו: **מדקא איירינן גלל** עליה
דכז מצלל דאיכו סכר לאלתר קנסינן
דאי לצתה דאימי צצחא מאי רומינא
דגלל הא (ב) לאו צצח בגלל: **כי איירינן**
גלל מקמי דשני רצ נחמן. דהוא
סצירא לן דלע"ג דאין סופו להצציח
קניס רצ וכ"ש דצצכר ססופו להצציח
קניס לאלתר: **לצפר דשני מי איכא**
למיירא גללן כלל. והשמא דקיס לן
דטעמא דקנסא משום צצח הוא
מיציעא אי לאלתר קניס או כי מיימי
צצח: שיש צו רצית. צצחמנ צו
לשוה צרצית: **קא מוקא**. עמיד
להזיק: **עציר ליה שומא**. שם עליו
נשך ועצר צלל תשימון (שמות כז):
לועזי ודאי **סנאי היא**. לליכא למימר
דכ"ע לא קנסו דהא רצנן שמעון
קניס: **צצלכה ואין מורין קן קמיפלגי**.
מנא קמא סצר הלכה דקנסו גופן
ואין מורין קן והכי קאמר (הלכה) כל
הקודם צצן וזה ודאי גופן דיעבד
ואי אמי מרישא לקמן לאימלוכי
אמרינן ליה אסורין משום גזל: **אפקי**
חושלי. שערין קלופין ששטח איש
אחד צרה"ר כדי שיתייצבו והפקינן
רצ הונא והורה שהקודם צצן וזה:
סליקוסתא

הכא קרן גופא קמויק וועירי אמר לך אנה דאמרי אפי' לר"מ עד כאן לא
קאמר ר"מ התם אלא דמשעת כתיבה דעבר ליה שומא אבל הכא מי יימר
דמויק לימא כהני תנאי המוציא תבנו וקשו לרה"ר לובלים והוזק בהן אחר
חייב בנזקו וכל הקודם בהן זכה ואסורין משום גזל ר"ש בן גמליאל אומר
כל המקלקלין ברה"ר והזיקו חייבין לשלם וכל הקודם בהן זכה ומותרין
משום גזל הא גופא קשיא אמרת כל הקודם בהן זכה והדר קאמר אסורין
משום גזל אלא לאו הכי קאמר וכל הקודם בהן זכה בשבחן ואסורין
משום גזל אגופן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' גופן נמי כל הקודם
בהן זכה לועזי ודאי תנאי היא לרב מי לימא תנאי היא אמר לך רב דבולי
עלמא קנסו גופן משום שבחן והכא בהלכה ואין מורין בן קא מיפלגי דאתמר
רב הונא אמר רב ה"הלכה ואין מורין כן רב אדא בר אבהה אמר הלכה
ומורין בן איני והא רב הונא אפקר חושלי רב אדא בר אבהה אפקר
סליקוסתא

תבנו וקשו תנן משום דמשרקי. והא דמחייב מתני' בגללים
אע"ג דלא שריק היינו משום דלית ציה שצמח ולא
החירו להוציא צמח: **דבר** שיש בו שבח קנסו גופו משום שבחו.
מכאן יש להוכיח ל"ג כל הקודם צפן וכה גבי מניע קון וחוכית
וגדר שנפלה לרה"ר דהתם ליכא
שצמח: **שומר** שיש בו רבית
קונסין אותו ואינו גובה לא את
הקרן ולא את הרבית. נראה לר"י
ש"מ קונס להפסיד החוב לגמרי
אפי' צדודה ועדות אחרת כדמשמע
לישנא דאין גובה לא את הקרן ולא
את הרבית דמשמע דאין גובה כלל
וכן משמע מדמדמי לקנסו גופו
משום שצחו שמפסיד גוף הממון ואין
להקשות דצפרק איחזו נשך (ז"מ)
דף עב. ושם (ד) מדמי כן דהכא דשטר
שיש בו רבית לשטרי חוב כר"מ והיכי
ומוקי ההיא דשטרי חוב כר"מ והיכי
מדמי דהכא מפסיד גוף המלוה והתם
אינו מפסיד אלא השטר דמה שאין
מפסיד שם אלא השטר לפי שלא
היה עבירה בגוף המלוה אלא צשטר
צבל צרצית יש עבירה דהלוואה
צרצית אפי' צלש שטר אע"ג דלמרינן
דמשעת כחינה עבד ליה שומא
צלש שטר נמי איכא איסורא צדלוואה
הקשה ריב"ז אס יפסיד כל חובו
לגמרי מזינו הלוה חוטא נשכר ואורי'
דאין זה קושיא כי המלוה שמרויח
קנסו בגוף ממתת השבח ומתוך כך
יזכה אצל הלוה אין לנו צמה לקונס
שמחילתו על מנת לפסוע הוא ליה:
וחכמים אומרים גובה את
הקרן בו'. משמע
שגובה ע"פ השטר אפי' ממשעבדי
וקשה לר"י למה השטר כשר כיון
שהעדים עוצרים על לא תשימון
אע"ג דאינס עדי חמס דאין מרויחין
כלום הא קי"ל כצ"י (סמ"ד דף סו.)
דמי שאוכל נצלות להכעיס פסול והא
דלא תני לה ציה צורר (סס דו.) ה"ג
לא תני ליה אלא צכלל מלוה איתיה
כדמשמע התם בגמרא גבי מלוה
צרצית מלוה הצאה צרצית ואין לומר
דמייירי צצין ניכר הרצית צשטר
אלא כתוב סתמא פלוגי חייב לפלוגי
מנה וסברו הרדים שהכל קון ואח"כ
נדע שזהו רציה צצפרק איחזו נשך
(ז"מ דף עב. ושם (ד) מתוך ר' יוחנן
עלה דהיה דשטרי חוב המוקדמין
פסולין אפילו תימא רצנן גזירה שמא
יגצה מומן ראשון ואי אין ניכר צשטר
שיש צו רצית נמי לגזור שמא יגצה

רצית צמקוס קרן ואין לומר שלכך הן כשרים שלא עשו שומא כיון שניכר מתוך השטר הרצית לא יצא לגבות הרצית על ידי שטר זה והא
דתנן צצחזה נשך (שם עה): שהעדים עוצרים צלל תעשה צלל היינו כגון שאין ניכר הרצית מתוך השטר דהא אמרי' צשמעמין דמשעת כתיבה
עבד ליה שומא א"כ צשטר זה עוצרים צלל תעשה וי"ל דלא תשימון עליו נשך לאינשי צמלוה ולוה וערצ משמע להו ולהשי לא מפסלי
צהכי כדלמרינן (שם דף ה): לא תחמוד לאינשי צלל דמי משמע להו א"ג כגון שיס עדים שהס אנוסין ממתת נפשות וכן ז"ל צשטרי
חוב המוקדמים דיש מעמידין אותה כר"מ אצל לרצנן כשרים ואפי' רצי מאיר אין פוסל אלא מטעם קנס ואמאי הלא עדים פסולים הם
שחתמו על שטר מוקדם אלא י"ל שיס עדים שהיו אנוסים ממתת נפשות א"ג כגון שאמרו טעינו צצנת המלך ואומר ר"י דהלכה כרצנן
אע"ג דקי"ל (כחצות דף ס): כר' מאיר צגזירותיו דוקא צגזירותיו ולא צקנסותיו וכן פסקו הלכות גדולות כרצנן דר"מ מטעם זה
צמעוצרת חצירו ומניקת חצירו (יבמות לו): [עי' תוספות זכחם קד. ד"ה א"ר עקיבא]: **דמשעת כתיבה עבר ליה שומא**.
תימה לרצינו יחוק מה שומא יש כאן ומה מוקת עדותן ללוה והלא לא יגצו צ"ד הרצית ע"י שטר זה כיון שניכר צמוכו רצית:
לימא כהני תנאי בו'. מכאן יש להוכיח דל"ג צמתני' צמילתיה דרשב"ג כל הקודם צצן וזה דאי גרסינן ליה הוה ליה לתמוי (א)
דעל כחמך רשב"ג אגופן נמי קניס דאי לאו הכי צמאי פליג אמתא קמא וי"ל דהוי מני לרדחוי דכולה רשב"ג היא וה"ק שהיה
רצנן שמעון בן גמליאל אומר כו' א"ג ס"ד דוקא אצצנו וקשו דאיכא שצחא טווצא אצל שאר צצרים לא ואמתא רצנן שמעון בן
גמליאל למימר דכל המקלקלין שוין אפי' לית צבו אלא שצחא פורתא:

והדר קאמר דאסורין משום גזל. ולא צעי למימר דאסורין משום גזל לאותו שקדם וכה ורשב"ג קאמר דמותרין דאין סצרה
דליפלגי צצחי: **לועזירי** ודאי תנאי היא. דאין סצרה לומר דפליגי צצלה ומורין כן לענין שצחא דפשיטא דלכולי עלמא מורין:
וקמני

א) צ"מ עב. צ"צ זר;
ב) ד"ה שטר, ג) ד"ה
שטר

הגהות הב"ה

א) רש"י ד"ה צצצחן צמה
שהשביחו: (ב) שם ד"ה
מקרא איירינן וכי הא לא
צצח גלל: (ג) תוס' ד"ה
לימא וכו' הוה ליה לתמוי
למתני' דע"כ רשב"ג:

גליון הש"ס

גב' אמר רב"י גלל
קרפיות. ממהו לי ל"ק צ'
ללא מחלק צכך ה"ל
למפך ממתי' דלעיל דף
טו ע"כ אכלה מתוך
הרצפה משלמת מה שנתת
הא הפירות ועשו הפקר
וכל הקודם צצן וזה. ועי'
לעיל מה ע"ה תוס' ד"ה
דכז סכר וע"ג:

מוסף רש"י

שטר שכתוב בו רבית.
צמכמו צו פלוגי לוה מפלוגי
מנה צרצית קן וכן למון
פלוגי (ב"ם עב).

רבינו הגאון (המשך)

אמרי כו'. וקיימי לן כרב
דכל דבר שיש בו שבח
קנסו גופו משום שבחו.
מיהו כי קנסינן ליה מיד
קניסין ליה או לכי מיייתי
שיבתא קנסינן ליה,
איבעיא להו ולא
איפשיטא. וסוגייא
דשמעיה כרב ריהטא.
ותוב, הא אמי רב הונא
ורב אדא ותרווייהו
משמיה רב הלכה. מיהו
הורה ואפקר חושלה
כשמעיה דאמר, הלכי
ומורין כן. רב הונא אמי
הלכי, אבל אין מורין כן.